

Hariduskivi väärtustab Sagadi kooli ajalugu

Juba nädalapäevad on Sagadi mõisahoone juures kivi aastaarvuga 1840, mis märgib, et koolihariduse andmise algusest on seal möödunud 160 aastat.

Helgi Pajo

Ajaloolist sündmust tähistava mälestuskivi (pildil) asetasi mõisahoone juurde kunagised õpilased, kes korraldasid kokkutuleku, kuhu kutsuti Sagadi kooli kõigi aegade lõpetajaid ja õpetajaid.

"Sagadi on maagiline sõna neile, kes temaga olid või on tänagi seotud," võib lugeda kokkutuleku ajaks ilmunud voldikust. 70 aastat tagasi, 1929. aastal asus mõisahoonesse Sagadi algkool, 22 aasta eest - 1977 - hakkasid Sagadis täiendkoolitust saama metsamehed ja noorte

tegutseb seal praegu looduskool. Nende arv, kes said Sagadi koolis oma esimese hariduse, ulatub sadadesse. Kool on asunud neljas paigas: Kone-Posti talus, Eskul, Sagadi külas ja aastail 1929-1973 Sagadi mõisas.

Kui esimeseks haridustempliks sai üheaastane kool Sagadi küla Kone-Posti talus, oli seal koolmeister sama talu perepoeg Juhan Weinmann, kes oli kolm aastat õppinud Järvamaal Ataste

seminaris. Sagadi maa sool ongi Weinmannide suguvõsa, sest koolmeister ja köster-laulumees Esku kabelis sai ka isa abilisena tunde andnud Gustav Weinmannist. 1889. aastal ehitati mõisa kulul Eskule uus koolimaja.

1872. aastal avati kolmeaastane külakool Sagadi külas ja siis töötas seal koolmeistrina Jakob Weinmann. Kui samasse ehitati koolimaja sajale õpilasele, pidas seal kooliõpetaja ametit Hans Weinmann.

1903. aastal püstitati valla kulul uus koolimaja Sagadi külasse, kus lapsi õpetas Johannes Weinmann.

Hiljem on Sagadi kool töötanud nii algkoolina kui ka 6-, 7- ja 8-klassilisena. 1965. aastal muudeti kool taas algkooliks ja 1970. aastast alates õppisid seal ka vaimupuudega lapsed.